

Guy
Standing

Prekariát

© Guy Standing, 2011. This translation is published
by arrangement with Bloomsbury Publishing Plc.

© Rubato, 2018

Translation © Antonín Handl, Petr Janus, 2018

ISBN 978-80-87705-64-3

OBSAH

Předmluva ¹¹

Zkratky ¹³

1 Prekariát ¹⁵

2 Proč se prekariát rozrůstá? ⁵⁰

3 Kdo se stává součástí prekariátu? ⁹⁸

4 Migranti: oběti, padouši nebo hrdinové? ¹⁴⁰

5 Námezdní práce, práce a stlačování času ¹⁷⁵

6 Politika pekla ¹⁹⁹

7 Politika ráje ²³¹

Bibliografie ²⁷²

Rejstřík ²⁸⁴

PŘEDMLUVA

V této knize se věnuji nové skupině lidí na tomto světě, budoucí nové třídě. Mým cílem je zodpovědět pět otázek: O co se jedná? Proč nás má zajímat, že se tato skupina rozrůstá? A proč se rozrůstá? Kdo se stává její součástí? A kam nás prekariát vede?

Klíčová je poslední z těchto otázek. Jestliže prekariát nepochopíme, hrozí nebezpečí, že jeho vývoj povede společnost vstříc politice pekla. To není předpověď. Je to hrozivá pravděpodobnost. Vyhnete se jí jedině tehdy, pokud se z prekariátu stane třída pro sebe, efektivní činitel a síla, která dokáže realizovat novou „politiku ráje“: mírně utopickou agendu a strategii, jimiž by se měli zabývat politici a organizace, které se skrývají pod eufemismem „občanská společnost“, tudíž i velké množství nevládních organizací, které až příliš často koketují se statusem organizací kvazi-vládních.

Musíme si urychleně uvědomit globální rozměr prekariátu. V jeho řadách panuje mnoho hněvu a úzkosti. Jakkoli se v této knize věnuji prekariátu spíše jako oběti než osvobozené entitě, je třeba hned zkraje zdůraznit, že na něj nelze pohlížet výlučně prizmatem utrpení. Mnozí se k němu přidávají, protože hledají něco lepšího než to, co jim nabídla průmyslová společnost a labourismus dvacátého století. Označení „hrdina“ se k nim nemusí hodit o nic více než přídomek „oběť“. Ale můžeme na nich pozorovat, proč má prekariát potenciál stát se první vlaštkou budoucí dobré společnosti jednadvacátého století.

Prekariát se postupně rozrůstal za situace, kdy začala následkem finančního otřesu roku 2008 vyplývat na povrch skutečná povaha globalizace. Tak dlouho odkládané globální přibližování tlačí

vysokopříjmové země dolů, zatímco ty nízkopříjmové posilují. Nebudou-li radikálně odstraněny nerovnosti, které většina vlád záměrně přehlídí, celkový dopad může být velmi bolestivý. Je možné, že se globální ekonomice nakonec podaří zvýšit životní standard všude ve světě – v to by ostatně měli doufat i její kritici –, nicméně jen nejzarytější ideologové mohou nadále popírat, že mnoho, mnoho milionů lidí uvrhla do ekonomické nejistoty. Prekariát se nachází v první linii, ale nejprve musí najít hlas, jímž by mohl dostat svou agendu do popředí veřejného zájmu. Není to „ždímaná střední třída“, „chudina“ nebo „nižší střední třída“. Pojí se s ní specifický soubor nejistot a bude vznášet specifické požadavky.

V počátcích práce na této knize jsem na její téma připravil přednášku, kterou si vyslechla převážně stárnoucí skupina akademiků sociálně demokratického přesvědčení. Většina ji s opovržením zavrhl a prohlásila, že nepřináší nic nového. Řešení vidí v tom, co fungovalo za jejich mládí. Více pracovních míst, více slušných zaměstnání. Těmto úctyhodným postavám mohu vzkázat jedině: myslím, že prekariát by tímto nenadchli.

Kdybych měl jednotlivě poděkovat všem, kteří mi pomohli při promýšlení témat této knihy, byl by to příliš dlouhý seznam. Nicméně bych rád poděkoval četným skupinám studentů a aktivistů, kteří naslouchali mým přednáškám v šestnácti zemích, jež jsem během přípravy knihy navštívil. Doufám, že si jejich podněty a otázky našly cestu do výsledného textu. Je třeba mít na paměti, že hlavní funkce autora knihy, jako je tato, spočívá ve sdružování myšlenek druhých.

Guy Standing, listopad 2010

ZKRATKY

AARP	Americká asociace penzistů
AFL-CIO	Americká federace práce / Konfederace organizací v průmyslu
BBVA	Banco Bilbao Vizcaya Argentaria
BIEN	Světová síť pro základní příjem
CBT	kognitivně-behaviorální terapie
CCT	podmíněný hotovostní převod
CIA	Ústřední zpravodajská služba
CRI	Iniciativy pro snižování kriminality
EHRC	Komise pro rovnost a lidská práva (Spojené království)
EU	Evropská unie
GCSE	General Certificate in Secondary Education (britská obdoba maturity)
IMF	Mezinárodní měnový fond
LIFO	system „last-in-first-out“ (poslední přijatý jde první)
NGO	nevládní organizace
NIC	nově industrializovaná země
OECD	Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj
RMI	<i>Revenu minimum d'insertion</i>
SEWA	Sdružení živnostnic v Indii
UKBA	Úřad pro kontrolu hranic ve Spojeném království
UMP	<i>Union pour un Mouvement Populaire</i>

1 PREKARIÁT

V sedmdesátých letech minulého století se skupině ideologicky vyhraněných ekonomů podařilo zaujmout tehdejší politiky. Svůj „neoliberální“ model založili na tezi, že ekonomický růst a rozvoj přímo závisí na tržní konkurenceschopnosti, a proto by se všechno mělo podřídit prohlubování soutěže a soutěživosti a tržní principy by měly proniknout do všech oblastí života.

Podle jedné z hlavních myšlenek neoliberalismu měly jednotlivé země zvyšovat flexibilitu trhu práce, což znamenalo programové přenášení nejistoty a rizika na pracující a jejich rodiny. Výsledkem je zrození světového „prekariátu“ sestávajícího z milionů vykořeněných lidí po celém světě. Ti se stávají novou nebezpečnou třídou. Mají sklon naslouchat zlým hlasům a svým volebním potenciálem a finančními úsporami vytváří pro takové hlasy politickou platformu. Úspěch „neoliberální“ agendy, kterému více či méně napomáhaly vlády všech ideologických zaměření, vrhl na scénu politické monstrum v zárodečném stavu – a je třeba jednat dříve, než se probere k životu.

PREKARIÁT ČEŘÍ VODY

Na prvního máje 2001 se sešlo 5 000 lidí – převážně studentů a mladých aktivistů – v centru Milána na plánovaném protestním pochodu May Day, který měl být alternativou tradičních odborářských manifestací. V roce 2005 již dosáhl počet účastníků více než 50 000 – podle některých odhadů dokonce více než

100 000 – a „EuroMayDay“ získal celoevropský charakter; zúčastnily se ho stovky tisíc především mladých lidí v ulicích měst po celé kontinentální Evropě. Tyto demonstrace byly první záchvěvy globálního prekariátu.

Stárnoucí odboráři, kteří do té doby akce k mezinárodnímu svátku práce organizovali, pochopitelně neměli radost z této nové masy, která volala po vstřícném přístupu k migraci nebo nepodmíněném základním příjmu, což jsou požadavky tradičnímu odborářství poměrně vzdálené. Odbory hledaly řešení prekarizace práce v návratu k „labouristickému“ modelu, který úspěšně prosadili v polovině dvacátého století. Modelu, který stavěl na stabilnějších úvazcích s dlouhodobým výhledem a odpovídajícími benefity. Jenže mnozí z mladých demonstrantů měli před očima generaci svých rodičů, která se přizpůsobila fordistickému vzorci a celý život strávila ve vyčerpávajících úvazcích, podřízena průmyslovému managementu a diktátu kapitálu. Účastníci Euro May Day sice neměli promyšlenou alternativu, ale oživovat tradiční labourismus se jim rozhodně nechtělo.

Stojaté vody se začaly čerit nejprve v západní Evropě, ale EuroMayDay brzy nabyl globální povahy; významným centrem jeho působení se stalo například Japonsko. Zprvu byl spíše hnutím mladých, vzdělaných, zklamanych Evropanů, odcizených projektu Evropské unie soutěživým tržním (či neoliberalním) přístupem, který je nutil ke krátkodobým zaměstnáním, flexibilitě a co nejrychlejšímu ekonomickému růstu. Europocentrický původ hnutí však ustoupil internacionálnímu charakteru, jakmile jeho příslušníci začali vnímat souvislost mezi nejistotami, s nimiž se museli vyrovnávat, a údělem lidí ve zbytku světa. Významnou součástí demonstrací prekariátu se stali přistěhovalci.

Následně se hnutí rozšířilo o osoby s nekonvenčním životním stylem. Stále tak bylo přítomno tvůrčí napětí mezi prekariátem jakožto obětmi, jež jsou sankcionovány a demonizovány běžnými institucemi a hlavními politickými proudy, a prekariátem jakožto hrdiny, kteří tyto instituce zavrhují gestem intelektuálního a emocionálního vzdoru. V roce 2008 již demonstrace EuroMayDay začaly souběžně probíhající odborářské akce zastíňovat. Širší

veřejnost ani politici si tohoto trendu sice nevšíмали, jednalo se nicméně o významný posun.

Zmíněná podvojná identita oběti/hrdiny zároveň přispěla k nedostatečné soudržnosti hnutí. Další problémem byla neschopnost zacílit svůj boj. Kdo nebo co byl nepřítel? Všechna velká hnutí v našich dějinách stavěla na otázce třídy, ať už to bylo ku prospěchu věci, nebo ne. Jeden skupinový zájem (nebo soubor zájmů) bojoval proti druhému, který ho vykořisťoval a utlačoval. Bojovalo se obvykle o využívání a kontrolu klíčových prvků výrobního a distribučního systému dané doby. Jako by prekariátu kvůli jeho pestré skladbě nebylo zřejmé, které prvky to jsou. K intelektuálním hrdinům patřili Pierre Bourdieu (1998), který vytyčil pojem precarity, Michel Foucault, Jürgen Habermas nebo také Michael Hardt s Tonym Negrim (2000), jejichž kniha *Impérium* byla pro rodící se hnutí zcela zásadní; v pozadí stálo rovněž dílo Hannah Arendt (1958; čes. 2007) a ozvuky protestů z roku 1968, které vytvořily vazbu mezi prekariátem a Frankfurtskou školou zastoupenou Marcuseho *Jednorozměrným člověkem* (1964; česky 1991).

Šlo o osvobození ducha, vědomí sdíleného pocitu nejistoty. Žádná „revoluce“ však nevyplývá z prostého porozumění stavu věcí. Tehdy hnutím ještě necloumala skutečná zlost. Bylo to proto, že si dosud nevypracovalo politickou agendu nebo strategii. Scházela programová odpověď, což se ukazovalo zvláště při hledání symbolů, na dialektické povaze vnitřních debat a napětí uvnitř prekariátu, které trvají a sotva kdy pominou.

Vůdci z řad demonstrantů na EuroMayDay se trhliny ve tkáni hnutí snažili všemožně zalepit, a to doslova – například na obrazech a plakátech. Někteří kladli důraz na zájmovou shodu mezi migranty a ostatními (například na plakátu k EuroMayDay v roce 2008 se skvělo heslo *migranti i precarie*), mezi mladými a seniory, kterou sympaticky vyjadřoval plakát k akcím v Berlíně v roce 2006 (Doerr, 2006).

Ovšem levicově libertariánské hnutí si musí nejprve zjednat respekt, nebo alespoň vzbudit zájem těch, kdo nejsou jeho součástí. I jeho nejnadšenější přívrženci by nejspíš připustili, že dosavadní demonstrace byly více divadlem než hrozbou a že šlo spíše

o prosazování individuality a identity v rámci kolektivního překérního údělu. Řečeno jazykem sociologů, veřejná vystoupení byla projevem hrlosti prekarizovaných subjektivit/subjektů. Jeden plakát k EuroMayDay v Hamburku spojoval v jediném gestu odporu čtyři figury: uklízeče, pečovatele, uprchlíka či migranta a takzvané kreativce (k nimž nejspíš patřil také tvůrce plakátu). Prominentní místo na plakátě zaujímal taška jakožto ikonický symbol současného nomádství v globalizujícím se světě.

Na symbolech záleží. Pomáhají sjednocovat sociální skupiny tak, aby byly více než jen nerozlišitelnou mnohostí navzájem si odcizených lidí. Pomáhají utvářet třídní vědomí a budovat identitu, posilují povědomí o tom, co sdílíme, a upevňují základy solidarity nebo bratrství (*fraternité*). Tato kniha však volá po posunu od symbolů k programu. Vývoj prekariátu jako uskutečnovatele politiky ráje teprve musí nabrat směr od divadelních a vizuálních představ o emancipaci ke konkrétním požadavkům, jež zaměstnají stát místo toho, aby ho pouze mátlý a provokovaly.

Pro EuroMayDay je typická atmosféra karnevalu, tančí se salsa a plakáty i projevy bývají humorné, zesměšňují nepřítel. Mnohé akce spočívající na základě volného sdružování jsou však povahy spíše dobrodružné a anarchické než strategicky promyšlené, což vede k tomu, že společnost téměř neohrožují. V Hamburku si demonstranti navzájem radili, jak se vyhybat placení za lístky na autobus nebo do kina. Při jednom kousku z roku 2006, který byl pro hnutí typický, vtrhlo zrána přibližně 20 mladých lidí v převlecích, oslovujících se Spidermáma, Multiflex, Operaistorix a Santa Guevara, do obchodu s luxusními potravinami. Nacpali nákupní košík drahými dobrotami, zapózovali, nafotili se a pak odešli, přičemž pokladní předali květinu a vzkaz, kde stálo, že sice vytvářejí bohatství, ale sami nemají šanci ho požívat. Tato scéna jako by byla vystřižena z německého filmu *Občanská výchova*. Skupina, která si říkala Gang Robina Hooda, nebyla nikdy dopadena. Na internet umístila oznámení, že ukradené jídlo rozdala stážistům, kteří jsou podle ní mezi prekarizovanými pracovníky ve městě nejvíce vykořisťováni.

Legrácky podobných skupin, jež mají jen zřídka za cíl získat nové příznivce nebo oslovit většinou společnost, vyvolávají historické

analogie. Možná se nacházíme ve fázi vývoje prekariátu, kdy odpůrci jeho hlavních rysů – nejistoty bydlení, námezdní a jiné práce, sociální ochrany – v něčem připomínají „primitivní buřiče“, jací povstali z každé velké společenské proměny, během níž se ztrácely staré výsady a odvrhovaly společenské úmluvy. Jak trefně poznamenal Eric Hobsbawm (1959), dějiny jsou plné různých Robinů Hoodů. Jejich chvíle přichází krátce před tím, než se nově vznikající třídě podaří zformovat koherentní politickou strategii, jak prosazovat své zájmy.

Účastníci pochodů EuroMayDay a s nimi spojených setkání v jiných částech světa představují jen špičku ledovce prekariátu. Ve strachu a nejistotě dnes přežívá mnohonásobně více lidí. Většina z nich by se s demonstracemi při EuroMayDay neztotožnila. Proto však nepřestávají být součástí prekariátu. Jsou neukotvení, bez vlastního směřování, ale dusí v sobě vztek, který je může přivést do náruče extrémní pravice nebo extrémní levice a k podpoře populistické demagogie, jež hraje na strunu jejich fóbií a strachů.

PREKARIÁT ZČEŘIL VODY

V roce 1989 obývali město Prato, ležící nedaleko Florencie, téměř výhradně Italové. Po staletí bylo centrem textilní a oděvní výroby. Živobytí většiny ze zdejších 180 000 obyvatel bylo na tato průmyslová odvětví navázáno po řadu generací. Toskánské město se drželo své politické tradice a spočívalo tudíž pevně na levé straně politického spektra. Působilo jako ztělesnění společenské solidarity a umírněnosti.

Toho roku do města dorazila skupina osmatřiceti čínských dělníků. Začaly vznikat nové oděvní firmy vlastněné čínskými přistěhovalci a několika s nimi spojenými Italy. Číňané dováželi další a další pracovníky, mnohdy bez víza. Místní je tolerovali; podíleli se na rozvoji tamního hospodářství a nezatěžovali veřejné finance, protože nepobírali od státu dávky. Žili odděleně, v enklávě poblíž závodů, ve kterých pracovali. Většina z nich přišla z přímořského Wen-čou v provincii Če-tiang, což je oblast, ze které se tradičně

odcházelo za prací. Přijížděli obvykle přes Frankfurt nad Mohanem s tříměsíčními turistickými vízy a po jejich vypršení pracovali tajně, čímž se ocitli ve zranitelné pozici a bylo snadné je vykořistovat.

V roce 2008 už bylo ve městě registrováno 4 200 čínských firem a 45 000 pracujících z Číny, kteří tak tvořili pětinu obyvatel města (Dinmore, 2010a, b). Každý den vyrobili milion kusů oblečení, takže by touto rychlostí podle výpočtů představitelů města oblékli celý svět za dvacet let. Současně ale italské firmy kvůli místním čínským firmám a konkurenci v Indii a Bangladéši začaly ve velkém propouštět. V roce 2010 zaměstnávaly pouhých 20 000 lidí, což je o 11 000 méně než v roce 2000. Vedle propouštění přitom přesouvaly mnoho pracovníků z běžných do překérních úvazků.

Pak přišel finanční otřes, který zasáhl Prato stejně jako většinu starých průmyslových oblastí v Evropě a Severní Americe. Přibývalo bankrotů, rostla nezaměstnanost a společenské napětí nabývalo nepěkných podob. Levici během pár měsíců smetla xenofobní Liga severu. Ta se okamžitě ujala organizování útoků na imigranty, během nichž její příznivci obvykle v noci vyráželi na „trestné výpravy“ proti čínským továrnám a „sweatshopům“; samotné pracující pak zadržovali a démonizovali, zcela v souladu s rétorikou svého politického spojence Silvia Berlusconiho, který mluvil o svém odhodlání porazit „armádu zla“, za niž označoval ilegální přistěhovalce. Vyděšený čínský velvyslanec spěšně přijel z Říma a to, čeho byl svědkem, přirovnal k nacistickým perzekucím v třicátých letech dvacátého století. Čínská vláda kupodivu nejevila zájem přijmout své emigranty zpět do vlasti.

Netolerantní místní obyvatelé nebyli jedinými původci potíží. Napomohla tomu také podoba samotné enklávy. Zatímco staré továrny v Prato bojovaly o přežití v tvrdé konkurenci a jejich italscí pracovníci si museli hledat náhradní zdroje příjmů, Číňané budovali oddělenou společnost ve společnosti. Masivní přesun čínských dělníků údajně organizovaly čínské gangy, které na místě bojovaly o moc s gangy z Ruska, Albánie, Nigérie a Rumunska, a také s mafií. A svou působnost neomezovaly pouze na Prato. Gangy se spojovaly s čínskými investičními společnostmi a snažily se investovat

do italské infrastruktury včetně navrhovaného mnohamilionového „čínskému překladišti“ poblíž přístavu Civitavecchia.

Z Prata se stal symbol globalizace a dilemat, která před nás staví rozrůstání prekariátu. Kvůli rozšíření čínských sweatshopů přicházeli italští pracující o svou proletářskou roli a byli nuceni se přetahovat o překérní práce nebo se ocitali zcela bez zaměstnání. Část prekariátu, kterou tvoří přistěhovalci, za to trpěla útlakem ze strany úřadů a byla závislá na nedůvěryhodných mechanismech uvnitř vlastní vyčleněné komunity. Prato představuje – nikterak výjimečný – spodní proud globalizace.

POTOMEK GLOBALIZACE

Koncem sedmdesátých let vstoupila na scénu skupina sebevědomých společenských a ekonomických myslitelů, kterým se později dostalo přívlastek „neoliberálové“ a „libertariáni“ (pozor, nejde o synonymní pojmy), a shledala, že po desetiletí nezájmu je politická třída náhle ochotná naslouchat jejich radám. Většinou byli natolik mladí, že se na nich nepodepsala Velká hospodářská krize a nebyli pevně spjati se sociálně-demokratickou vlnou, která se přehnala hlavním proudem politického a ekonomického myšlení po druhé světové válce.

Stát, který si spojovali s centralizovanou vládou, plánováním a regulacemi, neměli v lásce. Svět pro ně byl stále otevřenějším místem, kde se mohou investice, pracovníci i příjmy bez zábran přelévat z místa na místo, podle toho, kde jsou právě nejprůhodnější podmínky. Tvrdili, že především evropské státy musí zeslabit podporu a zajištění práce pro průmyslové dělníky a zaměstnance státní správy, jež byly zavedeny po druhé světové válce, a že je nutné „zkrátit“ odbory, jinak se zrychlí „deindustrializace“ (což byl nový dobový pojem), zpomalí se hospodářský růst, odplynou investice a vzroste chudoba. Volali po razantních řešeních a v politických jako Margaret Thatcher a Ronald Reagan našli jejich ochotné vykonavatele.

Tragédií bylo, že zatímco jejich *diagnóza* byla částečně správná, jejich *prognóza* byla zcela bezohledná. Během následujících třiceti let

byla tragédie ještě umocněna skutečností, že sociálně demokratické strany, které budovaly systém, jež si neoliberálové přáli zrušit, po krátkém zpochybnování neoliberální diagnózy nepřesvědčivě přijaly jak diagnózu, tak prognózu.

Jedna z tezí neoliberálů, která se prosadila v osmdesátých letech, zněla, že státy musí usilovat o „flexibilitu pracovního trhu“. Dokud nebudou pracovní trhy flexibilní, údajně porostou mzdové náklady a korporace přesunou výrobu a investice do míst, kde jsou náklady nižší; finanční kapitál poteče do „levnějších“ zemí, místo aby zůstal „doma“. Flexibilita měla řadu rozměrů: mzdová flexibilita znamenala rychlejší přizpůsobování se změnám v poptávce, především tedy snižování mezd; flexibilita zaměstnání znamenala schopnost firem snadno a bez vysokých nákladů měnit úroveň zaměstnanosti, především směrem dolů, což s sebou neslo snížení zaměstnanecké jistoty a ochrany; flexibilita pracovních míst znamenala možnost přesouvat pracovníky v rámci firmy a měnit struktury pracovních míst s minimálním odporem a náklady; flexibilita dovedností znamenala možnost snadného přizpůsobení dovedností zaměstnanců.

Flexibilita prosazovaná ztřeštěnými neoklasickými ekonomy v podstatě stála na znejišťování postavení zaměstnanců, jež bylo obhajováno jako nevyhnutelná daň za udržení investic a pracovních míst. Všechny ekonomické potíže byly spojovány – někdy oprávněně, jindy nikoli – s nedostatkem flexibility a potřebou „strukturní reformy“ pracovních trhů.

S postupem globalizace a s tím, jak se vlády a korporace předháněly v tom, kdo zavede flexibilnější pracovní vztahy, násobně rostl podíl nejisté námezdní práce. Technologický rozvoj zde nebyl na vině. Ruku v ruce s rozmachem flexibilní práce rostly také nerovnosti a třídní struktura, na které stála průmyslová společnost, ustupovala struktuře komplexnější, nikoli však méně třídně podmíněné. K tomuto bodu se ještě vrátíme. Nicméně změna politiky a reakce korporací na diktát globalizující se tržní ekonomiky vytvořily celosvětový trend, který neoliberálové ani politici, kteří zaváděli neoliberální reformy, neočekávali.

Miliony lidí v rozvinutých a rozvíjejících se ekonomikách se staly součástí prekariátu, nového fenoménu s kořeny v minulosti.

Ten nebyl součástí „pracující třídy“ ani „proletariátu“. Proletariát odpovídá představě společnosti, která sestává převážně z dlouhodobých, stabilních úvazků s pevnou pracovní dobou, s jasně danými kariéerními postupy, odbory a kolektivními smlouvami, s názvy pracovních pozic, kterým rozumí i malé děti a se zaměstnavateli, které většina lidí zná a může očekávat, jak se budou chovat.

Řada z těch, kteří vstupovali do prekariátu, neznala svého zaměstnavatele ani nevěděla, kolik mají nebo v budoucnu budou mít kolegů. Nepatřili ani do „střední třídy“, neměli stabilní nebo předvídatelný plat ani společenský status či zaměstnanecké benefity, které se u příslušníků střední třídy předpokládají.

V průběhu devadesátých let stále více lidí – a to nikoli pouze v rozvojových zemích – získávalo status, který ekonomové a antropologové rozvoje nazývají „neformální“. Lidé, které měl tento pojem popisovat, by sami sebe takto označili jen stěží, natož pak někoho, kdo by jim připomínal, že mají společný způsob života a zaměstnání. Takže nebyli pracujícími, nebyli střední třídou a nebyli ani „neformální“. Co tedy byli? Alespoň náznak pochopení přišel s pojmem *prekérní existence*. Jejich přátelé, příbuzní a kolegové žili stejně jako oni ve stavu jisté dočasnosti, zbaveni jistoty, zda to, co dělají, budou dělat ještě za pár let, měsíců nebo dokonce týdnů. Navíc si to často ani nepřáli ani se o to nesnažili.

DEFINICE PREKARIÁTU

Nabízí se dva způsoby, jak uspokojivě definovat prekariát. Jednak jej můžeme pojímat jako jasně vymežitelnou socio-ekonomickou jednotku a ptát se, zda konkrétní jednotlivec je anebo není její součástí. To je užitečné při utváření představ a při analýzách a umožňuje nám to aplikovat pojem „ideálního typu“ Maxe Webera. „Prekariát“ potom chápeme jako neologismus, spojení adjektiva „prekérní“ a „proletariát“. Právě tak tento pojem používám v této knize, ačkoli i tento přístup má své nedostatky. Můžeme tvrdit, že prekariát je *vznikající třídou*, ačkoliv dosud nikoliv *třídou pro sebe* v marxovském smyslu.

BIBLIOGRAFIE

- Aguiar, M., E. Hurst. 2009. *The Increase in Leisure Inequality, 1965–2005*. Washington, DC: AEI Press.
- Amoore, L. 2000. „International Political Economy and the Contested Firm.“ *New Political Economy* 5 (2): 183–204.
- Arendtová, H. 2007. *Vita activa neboli O činném životě*. Praha: OIKOYMENH.
- Arendtová, H. 1996. *Původ totalitarismu I-III*. Praha: OIKOYMENH.
- Asthana, A., C. Slater. 2009. „Most Parents Can't Find Enough Time to Play with Their Children.“ *The Observer*, 2. srpna, s. 17.
- Atkins, R. 2009. „Europe Reaps the Rewards of State-Sponsored Short-Time Jobs.“ *Financial Times*, 29. října, s. 6.
- Autor, D., S. Houseman. 2010. „Do Temporary-Help Jobs Improve Labor Market Outcomes for Low-Skilled Workers: Evidence from ‘Work First’?“ *American Economic Journal: Applied Economics* 3(2): 96–128.
- Bamford, J. 2009. *The Shadow Factory: The Ultra-Secret NSA from 9/11 to the Eavesdropping on America*. New York: Doubleday.
- Bennett, C. 2010. „Do We Really Need Advice on How to Deal with Boomerang Kids?“ *The Observer*, 3. ledna, s. 25.
- Bentham, J. 1995. *Panopticon; or The Inspection-House*. In: Bozovich, M. (ed.). *The Panopticon Writings*. London: Verso, s. 29–95.
- Bernstein, R. 2009. „Don't Trust Anyone Under 30?“ *New York Times*, 14. ledna.

- Beveridge, W. 1942. *Social Insurance and Allied Services*. London: HMSO.
- Blinder, A. 2009. „How Washington Can Create Jobs.“ *Wall Street Journal*, 17. listopadu, s. 16.
- Bloomberg BusinessWeek. 2005. „Embracing Illegals.“ *Bloomberg BusinessWeek*, 18. července.
- Bourdieu, P. 1990. *The Logic of Practice*. Cambridge, UK: Polity Press.
- Bourdieu, P. 1998. „La précarité est aujourd’hui partout’ [‘Precariousness is Everywhere Nowadays’], in *Contre-feux*.“ Paris: Raisons d’agir, s. 96–102.
- Browne, J. 2010. *Securing a Sustainable Future for Higher Education*. London: The Stationery Office.
- Bryceson, D. B. (ed.) 2010. *How Africa Works: Occupational Change, Identity and Morality*. Rugby: Practical Action Publishing.
- Bullock, N. 2009. „Town Halls Find Fresh Angles to Meet Recession.“ *Financial Times*, 23. prosince, s. 2.
- Carr, N. G. 2017. *Nebezpečná mělčina: jak internet mění náš mozek: analýza stavu lidské psychiky v době digitální*. Praha: Dauphin.
- Centre for Women in Business. 2009. *The Reflexive Generation: Young Professionals’ Perspectives on Work, Career and Gender*. London: London Business School.
- Coase, R. H. 1937. „The Nature of the Firm.“ *Economica* 4(16): 386–405.
- Cohen, D. 2009. *Three Lectures on Post-Industrial Society*. Cambridge, MA: Massachusetts Institute of Technology Press.
- Cohen, N. 2010. „Now, More than Ever, the Poor Need a Voice.“ *The Observer*, 7. října, s. 33.
- Coleman, D. 2010. „When Britain Becomes ‘Majority Minority’.“ *Prospect*, 17. listopadu.
- Collison, M. 1996. „In Search of the High Life.“ *British Journal of Criminology* 36 (3): 428–443.
- Crawford, M. 2009. *Shop Class as Soulcraft: An Enquiry into the Value of Work*. New York: Penguin.

- Dench, G., K. Gavron, M. Young. 2006. *The New East End: Kinship, Race and Conflict*. London: Profile Books.
- De Waal, F. 2005. *Our Inner Ape*. London: Granta Books.
- Dinmore, G. 2010a. „Tuscan Town Turns Against Chinese Immigrants.“ *Financial Times*, 9. února, s. 2.
- Dinmore, G. 2010b. „Chinese Gangs Exploit Niche Left by Mafia.“ *Financial Times*, 2. června, s. 5.
- Doerr, N. 2006. „Towards a European Public Sphere ‘from Below’? The Case of Multilingualism within the European Social Forums.“ In: Barker, C., M. Tyldesley. (eds.). *Conference Papers of the Eleventh International Conference on ‘Alternative Futures and Popular Protest’, vol. II*. Manchester: Manchester Metropolitan University.
- Dvorak, P., S. Thurm. 2009. „Slump Prods US Firms to Seek a New Compact with Workers.“ *Wall Street Journal*, 20. října, s. 14–15.
- The Economist. 2007. „Changing How Japan Works.“ *The Economist*, 29. září, s. 70.
- The Economist. 2009. „Public Sector Unions: Welcome to the Real World.“ *The Economist*, 12. prosince, s. 46.
- The Economist. 2010a. „Too Many Chiefs.“ *The Economist*, 26. června, s. 72.
- The Economist. 2010b. „Dues and Don’ts.“ *The Economist*, 14. srpna, s. 62.
- The Economist. 2010c. „The Biology of Business: Homo Administrans.“ *The Economist*, 23. září.
- Ehrenreich, B. 2009. *Smile or Die: How Positive Thinking Fooled America and the World*. London: Granta.
- Ehrenreich, B., B. Fletcher. 2009. „Reimagining Socialism.“ *The Nation*, 23. března.
- Elger, T., C. Smith. 2006. „Theorizing the Role of the International Subsidiary: Transplants, Hybrids and Branch Plants Revisited.“ In: Ferner, A., J. Quintanilla, C. Sánchez-Runde (eds.). *Multinationals, Institutions and the Construction of Transnational Practices: Convergence and Diversity in the Global Economy*. Basingstoke: Palgrave Macmillan, s. 53–85.

- Environmental Justice Foundation. 2009. *No Place Like Home: Where Next for Climate Refugees?* London: Environmental Justice Foundation.
- Equality and Human Rights Commission. 2010. *Inquiry into the Meat and Poultry Processing Sectors: Report of the Findings and Recommendations*. London: EHRC.
- Esping-Andersen, G. 1990. *The Three Worlds of Welfare State Capitalism*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Evans, G. W., M. A. Schamberg. 2009. „Childhood Poverty, Chronic Stress, and Adult Working Memory.“ *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 106 (16): 6545–6549.
- Fackler, M. 2009. „Crisis-Hit South Koreans Living Secret Lives with Blue-Collar Jobs.“ *International Herald Tribune*, 8. července, s. 1.
- Fackler, M. 2010. „New Dissent in Japan Is Loudly Anti-Foreign.“ *New York Times*, 29. srpna, s. A6.
- Fauroux, R. 2005. *La lutte contre les discriminations ethniques dans le domaine de l'emploi [Combating Ethnic Discrimination in Employment]*. Paris: HALDE.
- Federal Communications Commission. 2010. *National Broadband Plan: Connecting America*. Washington, DC: Federal Communications Commission.
- Fifeld, A. 2010. „Tea Party Brews Trouble for Both Sides as Protest Recoils on Right.“ *Financial Times*, 28. ledna, s. 5.
- Financial Times. 2010a. „Britain's Growing Inequality Problem.“ *Financial Times*, 28. ledna, s. 14.
- Financial Times. 2010b. „Osborne Preaches One Nation Austerity.“ *Financial Times*, 5. října, s. 16.
- Fiszbein, A., N. Schady. 2009. *Conditional Cash Transfers: Reducing Present and Future Poverty*. Washington, DC: World Bank.
- Florida, R. 2003. *The Rise of the Creative Class, and How It's Transforming Work, Leisure, Community and Everyday Life*. London: Basic Books.
- Florida, R. 2010. „America Needs to Make Its Bad Jobs Better.“ *Financial Times*, 6. července, s. 11.

- Forrest, R., A. Kearns. 2001. „Social Cohesion, Social Capital and the Neighbourhood.“ *Urban Studies* 38 (12): 2125–2143.
- Foucault, M. 2000. *Dohlížet a trestat: kniha o zrodu vězení*. Praha: Dauphin.
- Freeman, R. 2005. „What Really Ails Europe (and America): The Doubling of the Global Workforce.“ *The Globalist*, 3. června. <http://www.theglobalist.com/storyid.aspx?StoryId=4542> [Dostupné 6. prosince 2010].
- Friedman, M. 1994. *Kapitalismus a svoboda*. Praha: Liberální institut.
- Friedman, M., S. Kuznets. 1945. *Income from Independent Professional Practice*. New York: National Bureau of Economic Research.
- Frohlich, N., J. A. Oppenheimer. 1992. *Choosing Justice: An Experimental Approach to Ethical Theory*. Berkeley, CA, & Los Angeles, CA: University of California Press.
- Gibney, M. J. 2009. *Precarious Residents: Migration Control, Membership and the Rights of Non-Citizens*. New York: Human Development Reports Research Paper 2009/10, United Nations Development Programme.
- Giridharadas, A. 2009. „Putting the Students in Control.“ *International Herald Tribune*, 7–8. listopadu, s. 2.
- Goldthorpe, J. H. 2007. *On Sociology*. (Second edition). Stanford: Stanford University Press.
- Goldthorpe, J. H. 2009. „Analysing Social Inequality: A Critique of Two Recent Contributions from Economics and Epidemiology.“ *European Sociological Review*, 22. října. <http://esr.oxfordjournals.org/content/early/2009/10/22/esr.jcp046.abstract> [Dostupné 2. prosince 2010].
- Goos, M., A. Manning. 2007. „Lousy and Lovely Jobs: The Rising Polarisation of Work in Britain.“ *Review of Economics and Statistics* 89 (1): 118–33.
- Gorz, A. 1982. *Farewell to the Working Class: An Essay on Post-Industrial Socialism*. London: Pluto Press. [Původně publikováno jako: *Adieux au proletariat*. Paris: Galilée, 1980.]

- Green, H. 2010. *The Company Town: The Industrial Edens and Satanic Mills That Shaped the American Economy*. New York: Basic Books.
- Greene, S. 2009. „Pension Investors Fail to Get the Message.“ *FT Report – Fund Management*, 27. července, s. 3.
- Grimm, S., K. Ronneberger. 2007. *An Invisible History of Work: Interview with Sergio Bologna*. http://www.springerin.at/dyn/heft_text.php?textid=1904&lang=en [Dostupné 2. prosince 2010].
- Haidt, J. 2014. *Hypotéza šesti: hledání moderních pravd ve staré moudrosti*. Praha: Dokořán.
- Hankinson, A. 2010. „How Graduates Are Picking Up the Tab for Their Parents’ Lives.“ *The Observer*, 31. ledna.
- Hansard Society. 2010. *Audit of Political Engagement 7: The 2010 Report*. London: Hansard Society.
- Hardt, M., A. Negri. 2000. *Empire*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Harris, P. 2010. „Can Geoffrey Canada Rescue America’s Ailing Schools? Barack Obama Hopes So.“ *The Observer*, 10. října.
- Hauser, M. D. 2006. *Moral Minds: How Nature Designed Our Universal Sense of Right and Wrong*. New York: Harper Collins.
- Hewlett, S. A., M. Jackson, L. Sherbin, P. Shiller, E. Sosnovich, K. Sumberg. 2009. *Bookend Generations: Leveraging Talent and Finding Common Ground*. New York: Center for Work-Life Policy.
- Hinojosa-Ojeda, R. 2010. *Raising the Floor for American Workers: The Economic Benefits of Comprehensive Immigration Reform*. Washington, DC: Center for American Progress, Immigration Policy Center.
- Hinsliff, G. 2009. „Home Office to Unveil Points System for Immigrants Seeking British Citizenship.“ *The Observer*, 2. srpna, s. 4.
- Hobsbawm, E. J. 1959. *Primitive Rebels: Studies in Archaic Forms of Social Movement in the 19th and 20th Centuries*. Manchester: Manchester University Press.

- House, F. 2009. *The Business of Migration: Migrant Worker Rights in a Time of Financial Crisis*. London: Institute for Human Rights and Business.
- Howker, E., S. Malik. 2010. *Jilted Generation: How Britain Has Bankrupted Its Youth*. London: Icon Books.
- Human Rights Watch. 2010. *From the Tiger to the Crocodile: Abuse of Migrant Workers in Thailand*. New York: Human Rights Watch.
- Chan, W. 2010. „The Path of the Ant Tribe: A Study of the Education System That Reproduces Social Inequality in China.“ Přednáška přednesená na The Seventh East Asia Social Policy Conference, Soul (Jižní Korea), 19–21. srpna.
- Chellaney, B. 2010. „China Now Exports Its Convicts.“ *Japan Times Online*, 5. července. <http://search.japantimes.co.jp/print/eo20100705bc.html> [dostupné 2. prosince 2010].
- Choe, S.-H. 2009. „South Korea Fights Slump through Hiring, Not Firing.“ *International Herald Tribune*. 2. dubna, s. 1, 4.
- Internal Displacement Monitoring Centre. 2010. <http://www.internaldisplacement.org> [Dostupné 2. prosince 2010].
- Izzo, P. 2010. „Economists Believe Many Jobs Won't Return.“ *Wall Street Journal Europe*, 12–14. února, s. 7.
- Johal, A. 2010. „Precarious Labour: Interview with San Precario Connection Organizer Alessandro Delfanti.“ 11. září <http://www.rabble.ca/blogs/bloggers/amjohal/2010/09/precario-labour-interview-san-precarioconnection-organizer-alessandro-delfanti> [Dostupné 3. prosince 2010].
- Kellaway, L. 2009. „Why My Friend's Job Delivers without Paying a Packet.“ *Financial Times*, 1. července, s. 10.
- Kerbo, H. R. 2003. *Social Stratification and Inequality, fifth edition*. New York: McGraw Hill.
- Kingston, J. 2010. *Contemporary Japan: History, Politics and Social Change since the 1980s*. Hoboken, NJ: Wiley-Blackwell.

- Knox, M. 2010. „Union Takes on Labor Over ‘Cheap’ Foreign Workers.“ *Sydney Morning Herald*, 12. února, s. 1.
- Kohn, M. 2008. *Trust: Self-Interest and the Common Good*. Oxford: Oxford University Press.
- Kosugi, R. 2008. *Escape from Work: Freelancing Youth and the Challenge to Corporate Japan*. Melbourne: Trans Pacific Press.
- MacDonald, R., T. Shildrick. 2007. „Street-Corner Society: Leisure Careers, Youth (Sub)Culture and Social Exclusion.“ *Leisure Studies* 26(3): 339–355.
- Maher, K. 2008. „More in US Are Working Part-Time Out of Necessity.“ *Wall Street Journal Europe*, 10. března, s. 10.
- Mallet, V. 2009. „Soup Kitchen Queues Lengthen as Families Ignore Plight of Jobless.“ *Financial Times*, 14. května, s. 4.
- Maltby, L. 2009. *Can They Do That? Retaking Our Fundamental Rights in the Workplace*. New York: Portfolio.
- Marcuse, H. 1991. *Jednorozměrný člověk: studie o ideologii rozvinuté industriální společnosti*. Praha: Naše vojsko.
- Martin, P. 2009. *Sex, Drugs and Chocolate: The Science of Pleasure*. London: Fourth Estate.
- Mayhew, L. 2009. *Increasing Longevity and the Economic Value of Healthy Ageing and Working Longer*. London: Cass Business School, City University.
- McGovern, P., S. Hill, C. Mills. 2008. *Market, Class, and Employment*. Oxford: Oxford University Press.
- Mead, L. 1986. *Beyond Entitlement: The Social Obligations of Citizenship*. New York: Free Press.
- Mitchell, T. 2010. „Honda Presses Staff not to Strike.“ *Financial Times*, 31. května, s. 1.
- Morrison, C. 2010. „The Relationship between Excessive Internet Use and Depression: A Questionnaire-Based Study of 1,319 Young People and Adults.“ *Psychopathology* 43(2): 121–126.
- Mouer, R., H. Kawanishi. 2005. *A Sociology of Work in Japan*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.

- Nairn, G. 2009. „Telework Cuts Office Costs.“ *FT Report - Digital Business*, 12. března, s. 4.
- National Equality Panel. 2010. *An Anatomy of Economic Inequality in the UK: Report of the National Equality Panel*. London: Centre for Analysis of Social Exclusion and the Government Equalities Office.
- Needleman, S. 2009. „Starting Fresh with an Unpaid Internship.“ *Wall Street Journal*, 16. července, s. D1.
- Nink, M. 2009. „It’s Always about the Boss.“ *Gallup Management Journal*, 25. listopadu.
- Obinger, J. 2009. „Working on the Margins: Japan’s Precariat and Working Poor.“ *Electronic Journal of Contemporary Japanese Studies*, 25. února.
- OECD. 2010a. *International Migration Outlook 2010*. Paris: OECD.
- OECD. 2010b. *A Profile of Immigrant Populations in the 21st Century: Data from OECD Countries*. Paris: OECD.
- Paine, T. 2005 [1795]. *Common Sense and Other Writings*. New York: Barnes & Noble, 321–345.
- Parliamentary and Health Service Ombudsman. 2010. *Fast and Fair? A Report by the Parliamentary Ombudsman on the UK Border Agency (fourth report)*. London: The Stationery Office.
- Peel, Q. 2010. „German Popular Perception Fuels Furious Debate on Immigration.“ *Financial Times*, 2. září, s. 4.
- Pigou, A. C. 2002 [1952]. *The Economics of Welfare*, New Brunswick, NJ: Transaction Publishers.
- Polanyi, K. 2006. *Velká transformace*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK).
- Reeves, R. 2010. „Why Money Doesn’t Buy Happiness.“ *Observer Magazine*, 25. dubna, s. 48.
- Reeves, R., P. Collins. 2009. *The Liberal Republic*. London: Demos.
- Reidy, G. 2010. „Young, Single and Labouring Round the Clock.“ *NYT Business*, 7. září, s. 13.

- Richtel, M. 2010. „Hooked on Gadgets, and Paying a Mental Price.“ *New York Times*, 7. června, s. 1.
- Rigby, R. 2010. „The Careerist: What You Know Has a Shorter and Shorter Lifespan.“ *Financial Times*, 22. února, s. 12.
- Royle, T., L. Ortiz. 2009. „Dominance Effects from Local Competitors: Setting Institutional Parameters for Employment Relations in Multinational Subsidiaries: A Case from the Spanish Supermarket Sector.“ *British Journal of Industrial Relations* 47 (4): 653–675.
- Saltmarsh, M. 2010. „Far from Home and Miserable in Sweden.“ *International Herald Tribune*, 8. září, s. 3.
- Sawhill, I., R. Haskins. 2009. *Creating an Opportunity Society*. Washington, DC: Brookings Institution.
- Schachar, A. 2009. *The Birthright Lottery*. Harvard, MA: Harvard University Press.
- Sen, A. 1999. *Development as Freedom*. Oxford: Oxford University Press.
- Sennett, R. 1998. *The Corrosion of Character: The Personal Consequences of Work in the New Capitalism*. New York: Norton.
- Shildrick, T., R. MacDonald, C. Webster, K. Garthwaite. 2010. *The LowPay, No-Pay Cycle: Understanding Recurrent Poverty*. York: Joseph Rowntree Foundation.
- Si, L. 2009. *The Ant Tribe: An Account of the Agglomerate Settlements of University Graduates*. Guilin: Guangxi Normal University Press.
- Simonian, H. 2010. „Adecco Rejects Slowdown Fears.“ *Financial Times*, 12. srpna, s. 11.
- Sklair, L. 2002. *Globalization: Capitalism and Its Alternatives*. Oxford: Oxford University Press.
- Soysal, Y. 1994. *The Limits of Citizenship*. Chicago, IL: University of Chicago Press.
- Standing, G. 1989. „Global Feminization through Flexible Labor.“ *World Development* 17 (7): 1077–1095.

- Standing, G. 1990. „The Road to Workfare: Alternative to Welfare or Threat to Occupation?“ *International Labour Review* 129 (6): 677–691.
- Standing, G. 1999a. „Global Feminization through Flexible Labor: A Theme Revisited.“ *World Development* 27 (3): 583–602.
- Standing, G. 1999b. *Global Labour Flexibility: Seeking Distributive Justice*. Basingstoke: Macmillan.
- Standing, G. 2009. *Work after Globalisation: Building Occupational Citizenship*. Cheltenham, UK, and Northampton, MA: Edward Elgar.
- Standing, G. 2010. „Global Monitor: The International Labour Organization.“ *New Political Economy* 15 (2): 307–318.
- Standing, G. 2011. „Responding to the Crisis: Economic Stabilisation Grants.“ *Policy & Politics* 39 (1): 9–25.
- Tabuchi, H. 2010. „Japan Accused of Violating Migrant Workers’ Human Rights.“ *New York Times*, 21. července, s. B1.
- Tavan, C. 2005. *Les immigrés en France: une situation qui évolue [Immigrants in France: An Evolving Situation]*. INSEE Première, No. 1042, září.
- Thaler, R. H. a Sunstein, C. R. 2010. *Nudge (Šťouch): jak postrčit lidi k lepšímu rozhodování o zdraví, majetku a štěstí*. Zlín: Kniha Zlín.
- Thompson, E. P. 1967. „Time, Work-Discipline and Industrial Capitalism.“ *Past and Present* 38 (1): 58–97.
- Tomkins, R. 2009. „The Retreat of Reason.“ *FT Weekend*, 23–24. května, s. 24–29.
- Tulgan, B. 2009. *Not Everyone Gets a Trophy: How to Manage Generation Y*. San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- Turque, W. 2010. „D. C. Students Respond to Cash Awards, Harvard Study Shows.“ *Washington Post*, 10. dubna, s. B1.
- Uchitelle, L. 2006. *The Disposable American: Layoffs and Their Consequences*. New York: Alfred Knopf.
- Ueno, T. 2007. „‘Precariat’ Workers Are Starting to Fight for a Little Stability.“ *Japan Times Online*, 21. června.

- UKBA. 2010. *Points Based System Tier I: An Operational Assessment*. London: The Stationery Office.
- Virtanen, M., J. E. Ferrie, A. Singh-Manoux, M. J. Shipley, J. Vah-
tera, M. G. Marmot, M. Kivimäki. 2010. „Overtime Work and
Incident Coronary Heart Disease: The Whitehall II Prospective
Cohort Study.“ *European Heart Journal* 31: 1737–1744.
- Wacquant, L. 2008. „Ordering Insecurity: Social Polarization and
the Punitive Upsurge.“ *Radical Philosophy Review* 11 (1): 9–27.
- Weber, M. 1968 [1922]. *Economy and Society*. Berkeley, CA, and Los
Angeles, CA: University of California Press.
- Wilkinson, R. G. a L. Pickett. 2013. *Rovnováha: proč je rovnost vý-
hodná pro každého*. Všeň: Grimmus.
- Willets, D. 2010. *The Pinch: How the Baby Boomers Took Their
Children’s Future – and Why They Should Give It Back*. London:
Atlantic.
- Willsher, K. 2010. „Leaked Memo Shows France’s Expulsion of
Roma Illegal, Say Critics.“ *Guardian*, 14. září, s. 20.
- Wong, E. 2009. „China Confronts Backlash from Its Mass Exports
of Labor.“ *International Herald Tribune*, 21. prosince, s. 16.
- Working Families. 2005. *Time, Health and the Family*. London:
Working Families.
- Wright, E. O. (ed.). 2006. *Redesigning Distribution: Basic Income
and Stakeholder Grants as Cornerstones for an Egalitarian Capi-
talism*. London: Verso.
- Zolberg, A. 1995. „Review of Y. Soysal, Limits of Citizenship.“ *Con-
temporary Sociology* 24 (4): 326–329.

REJSTŘÍK

- Ackerman, Bruce 268
Adecco 60–61, 83
agentury pro zprostředkování
dočasné práce 83, 169, 250
Agrarian Justice (Paine) 257
Aguiar, Mark 193
Alemanno, Gianni 224
Alexander, Douglas 218
alternativní medicína 113–114
altruismus 267
anomie 42–48, 105
Anzalone, John 228
architecture of choice 200, 209,
211, 214
Arendt, Hannah 17, 172, 178,
243, 244
Arizonský zákon SB1070 145,
150–151
Atos Origin 248
atypická práce 58, 71
Austrálie 69, 141, 147, 158, 160,
247
Axelrod, David 228
- baby boomeři 108–109, 119,
130, 134
- banausoi* 32, 178
basic income 254–265, 268
Bauerlein, Mark 113
BBVA 85
Beck, Glenn 227
Belgie 69, 130, 138
benefity / příspěvky 30–31, 60,
260
nezaměstnanost 77–81, 153–
154, 159
a mzdy 71–73
a zdravotně postižení 137
zdravotní pojištění 86
a ženy 102–103
- Bentham, Jeremy 200, 209, 211
Berlusconi, Silvio 20, 112, 149–
150, 221, 223–224, 271
o imigrantech 20, 149–150,
223–224
- BIEN (Evropská síť pro zá-
kladní příjem / Světová síť
pro základní příjem) 256
Birthright Lottery, The (Scha-
char) 263
- Blair, Tony 204, 236, 266
Blinder, Alan 242

- Blízký východ 167
 Bosson, Eric 150
 bratrství 31, 45, 231
 Brazílie 270
 British Airways 85
 Brown, Gordon 159
 Bryceson, D. B. 43
 Buffett, Warren 125
- call centra** 36, 251
 Cameron, David 209, 251, 266
Can They do That? (Maltby)
 207–208
 CCT (programy podmíně-
 ného hotovostního převodu)
 210–211
 Cerasa, Claudio 224
*Citizens United vs Federal Elec-
 tion Commission* (US) 229
 Coase, Ronald 55
 Cohen, Daniel 95, 108, 113
 Crawford, Matthew 113
- čas** 175–177, 242, 254, 264–265
 intenzifikace námezdní
 práce 181–182
 práce pro práci 183–184
 terciární 177, 180–181
 využívání 67
 částečný úvazek 35–36, 59, 63,
 64, 82, 83, 85, 86, 93, 95,
 102, 130, 174, 181, 216–217,
 228, 246
Čekání na Supermana (doku-
 ment) 112
- Čína 52–53
 a čas 176
 deliberativní demokracie
 268
 imigrace do Itálie 19–21
 kontraktualizace 66–67
 kriminalizace 138
 migranti 148, 163–166,
 167–169
 mladí 122
 mzdy 75
 narušení soukromí 204
 staří lidé 131
 Šen-čen 200–201, 207
 vzdělání 118
viz také Čindie
- Čína plus jedna 53
 Čindie 50, 51–54, 131
viz také Čína
- daně** 50
 a dotace 90–92
 Francie 133–134
 a občanství 263
 Spojené státy 268
 Tobin 262
- Dánsko 225
 dávky (Spojené království) 78
 de Tocqueville, Alexis 218–219
 deindustrializace 21, 67
 dequalifikace, ztráta / snižování
 odbornosti (deskilling) 38,
 60, 70, 187–188
- Delfanti, Alessandro 124
 deliberativní demokracie
 267–270

- dělnická třída 24, 25
 děti, péče o 189–190
 diskriminace
 gender 99, 186–187
 genetické profilování
 205–206
 a migranti / přistěhovalci
 153, 155–157
 postižení 128
 věk 133–134
 dlouhodobí migranti 154–157
 dluhy, a mladí lidé 118–119
 dobrovolná nezaměstnanost 185
 dobrovolnická činnost / práce
 135, 243–245
Dobyetí Říma (Cerasa) 224
 dočasné zaměstnání 34–35,
 82–83
 Japan 27
 a kvantitativní flexibilita
 58–65
 a mladí lidé 107
 sdružení dočasných pracov-
 níků 252
 a staří lidé 130
 a veřejný sektor 86
 dotace 76, 90–93, 132–135, 261
 dovednosti 235, 262
 osobní vystupování 186
 rozvoj 56–57, 70
 terciární 184–188
 druhořadí občané / občané
 druhé kategorie 33–34, 145–
 157, 161, 172–173, 177–178,
 234–236
 důchod 73–74, 127–131
 Duncan Smith, Iain 216
 Durkheim, Émile 43
The Economist 39, 61, 87, 206
 Ehrenreich, Barbara 44, 253
 ekonomická jistota 233–234,
 254, 257–261
 ekonomika, stínová 93–95
 elity 24, 45, 49, 70, 84
 a demokracie 269
 etika 246
 italské 223–224
 kriminalita 228
 a Tea Party (USA) 226–227
 empatie 46, 206–207
 environmentální otázky 231
 environmentální uprchlíci 144
 Esping-Andersen, G. 72
 etika 47–48, 184, 246
 etnické menšiny 136
 EuroMayDay 15–19, 249
 European Union (EU) 16, 69,
 220, 221
 a migranti 150, 158–161
 a penze 128
 viz také jednotlivé země
 Facebook 40, 192, 202–203,
 222
 Fiktivní dekomodifikace 72
 Filipíny 167
Financial Times 77, 91, 183, 231
 finanční kapitál 254, 261–263
 finanční otřes 2008-09
 viz velká recese / ekono-
 mická krize

- firemní města 207
 Fishkin, James 268
 Fletcher, Bill 253
 flexibilita 22
 námezdní práce 47–48, 57–77, 89, 99–101, 107
 pracovní trh 22, 183–184, 253
 Ford Motor Company 73–75
 Foucault, Michel 17, 67, 138, 200
 Foxconn 53–54, 75, 161, 207
 viz také Šen-čen
 Francie
 deindustrializace 67
 kriminalizace 138
 migranti 147–148, 150, 155–157, 173–174
 mladí lidé 107
 neofašismus 224
 penze 126
 a starší zaměstnanci 133–134
 stínová ekonomika 94
 Telecom 29
 volný čas 196
 vzdělání 112
 freeterské odbory 27
 Friedman, Milton 69, 232
 funkční flexibilita 65–68, 87
 fúze, trojúhelníková 56
- gayové 104–105
 General Motors (GM) 74–75, 90
 genetické profilování 205–206
Glen Beck's Common Sense (Beck) 227
- globalizace 21–23, 51–57, 177, 222
 a dočasné zaměstnání 61–63
 a komodifikace 50–51
 a kriminalizace 138–139
 globální transformace 50–57, 141, 175
 Google Street View 201–202
 Gorz, Andre 24
- Habermas, Jürgen** 17, 267
 Haidt, J. 45, 47
 Hamburk (Německo) 18
 Hardt, Michael 17, 67, 196–197
 Hayek, Friedrich 69
 Hitachi 133
 Hobsbawm, Eric 19
 hodnota podpory 30
 hormony 205
 hot desking 89
 hotovostní převody 263
 viz také podmíněné hotovostní převody (CCT)
 Howker, Ed 106
 hra 32, 177, 178, 193, 212
 hrdość 46
 Human Rights Watch 163
 Hurst, Erik 193
 Hyatt Hotels 59
- Channel 4**, program o call centrech (Spojené království) 36
 charity 88–89
 Chrysler Group LLC 75
Chvála zahálky (Russell) 213, 239

- IBM** 68, 207
identita 27
 digitální 203
 profesní / na práci založená
 31, 36, 46, 236–237, 242
Ignatieff, Michael 138
ilegální migranti / přistěhovalci
 149–152
incident v továrně na hračky
 166
India 84, 131, 171–172, 211
 viz také Čindie
individualita / jedinečnost 18,
 40, 186
inshore / offshore námezdní
 práce 56, 64, 66
intenzifikace námezdní práce
 181–182
International Herald Tribune 44
internet 40, 192–193, 209,
 267–268
 sledování / dohled 202–204,
 208
Irsko 88, 123, 141
Italy
 a dočasné zaměstnání 61
 mladí lidé 105–106
 neofašismus 223–224
 penze 126
 Prato 19–21
 stínová ekonomika 94
 a veřejný sektor 88
 vzdělání 112
izolace zaměstnanců 68
Janukovyč, Viktor 228
Japonsko 16, 55
 a čínští migranti 168–169
 a dočasné zaměstnání 35,
 59–60, 71
 dotace 133
 komodifikace firem 55–56
 a migranti 158
 a mladí lidé 108, 119, 122,
 123
 několikanásobný pracovní
 úvazek 181–182
 neofašismus 227–228
 penze 126
 salariát 37–38
Jihoafrická republika a migranti
 141, 152
jistota, ekonomická 233–234,
 254, 257–261
jistota pracovního místa 28, 29,
 65–68
jistota příjmu 29, 56, 71, 76
jistota reprezentace 29, 58
jistota rozvoje dovedností 29
jistota zaměstnání 28–29, 37–
 38, 64, 86, 178
Jižní Korea 35, 92, 100, 121
Kanada 62, 126, 147, 173–174,
 253, 256
Kapitalismus a svoboda
 (Friedman) 232
kapitálové fondy 261–263
Kellaway, Lucy 132
Keynes, John Maynard 239
Kierkegaard, Søren 231

- Klein, Naomi 222
 kočovný kmen 118
 kolaborativní vyjednávání 250
 komodifikace
 firem 54–57
 a globalizace 50
 managementu 71
 námezdní práce 240–242
 politiky 222–229
 re- 72–73
 vzdělání 109–116
 konektivita, a mladí lidé
 192–193
 kontraktualizace 66
 krátkodobé kompenzační pro-
 gramy 92–93
 kriminalizace 34, 219–220
 krystalizovaná inteligence 134
 kulturní práva 33
 kvalifikace 147
 kvantitativní flexibilita 58–65
- Laos 170
 Lee Čchang-šik 44
 Legal Services Act of 2007 (UK)
 (Tesco Law) 70–71
 viz také hra
 lesby 104–105
Liberal Republic, The 269
 Lloyds Banking Group 85
 loajalita 89, 96–97, 120
 lokalismus / lokální myšlení
 269–270
- Maďarsko 225
 McDonald's 60
- McNealy, Scott 112
 Malik, Shiv 106
 Maltby, Lewis 207
 Manafort, Paul 228
 management a jeho komodifi-
 kace 71
 Mandelson, Peter, Baron 111
 manželství / sňatek 106, 143
 Maroni, Roberto 150
 Martin, Paul 213
 Marx, Karl 239
 maskulinita, vzory pro mladé
 104–106
 Massachusetts Institute of
 Technology 111
 Mayhew, Les 129
 Mead, Lawrence 215
 Mexico 142
 migranti / přistěhovalci 16–
 17, 33–34, 49, 140–145,
 219–220
 občané druhé kategorie /
 druhořadí občané 145–157,
 234–236
 a podmíněnost 216
 a recese 157–158
 a systémy front 159–161
 vládou organizování 167–172
 vnitřní 161–166
 a základní příjem 255
 Mill, John Stuart 238
 mladí lidé 98–99, 107–109, 139,
 233
 komodifikace vzdělání
 109–116
 konektivita 192–193

- a kriminalita 195–196
- mezigenerační napětí 122–123
- past prekarity 118–120
- a staří lidé 134
- třídící vzdělávání 116–118
- vyhlídky do budoucnosti 124–125
- a vzory 104–107
- Morris, William 239, 240
- Morrison, Catriona 193
- mozek 40
- mravenčí kmen 118
- multitasking 41, 191–192
- mzdy 25, 30
 - a benefity 73
 - a dočasní pracovníci 59–60
 - flexibilita 71–77, 107
 - individualizované 100
 - migranti / přistěhovalci 159
 - rodina 100
 - Vietnam 53
 - viz také* základní příjem
- nadnárodní korporace** 51–53, 143
- námezdní práce 32, 175, 239–240
- narušení soukromí 201–204, 249
- National Broadband Plan* 203
- názvy pracovních pozic 39
- near-sourcing/shoring 64
- nevidovaní přistěhovalci 149–152
- neformální status 23, 95, 99, 148–149, 181
- Negri, Antonio 196–197
- Německo 27
 - deindustrializace 67
 - dočasné zaměstnání 36, 63
 - lhotejný vztah k práci 48
 - migranti 141, 147, 154–155, 173–174
 - mladí lidé a učňovský systém 116–117
 - mzdy 71
 - penze 126
 - stínová ekonomika 94
 - a ženy 102
- nenavracení (*non-refoulement*) 144
- neofašismus 49, 220–229, 237, 260, 271
- neplacené volno 64, 84
- New Thought (hnutí) 44
- New York Times* 113, 182
- nezájem o politiku 48–49
- nezaměstnanost 217–218
 - dobrovolná 185
 - mladí lidé po roce 2008 123
 - podpora 77–81, 153–154, 159–160
 - pojištění 260
- nezávislí / závislí živnostníci 36
- Niemöller, Martin 270
- Nizozemí 69, 126, 173, 225
- nuda 41, 231

- Obama, Barack** 117–118, 151, 208, 209, 221–222, 226, 228, 243
- občanská práva 33, 145
- Observer, The* 42
- odborníky 15, 16, 21, 29, 51, 63, 250
- freeterské 27
 - a migrace 142
 - a mladí lidé 123–124
 - veřejný sektor 86
 - viz také* žluté odborníky
- odcizení 42–48
- odposlechy 204
- offshore/inshore námezdní práce 56, 64, 66
- Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (OECD) 52
- osobní vystupování 186
- osvícenství 48, 114
- outsourcing 54, 56, 61, 64, 66, 83–84
- Paine, Thomas** 257
- panoptikální společnost 200–211, 214
- Pasona 61
- pasti prekarity 81–83, 118–120, 174, 195, 216, 265
- paternalismus 37, 54, 207, 230, 264, 269
- postrkování 209, 232–233, 246, 249, 255, 264
- péče / pečovatelská činnost 101–102, 135, 189–190
- penze / důchody 73–74, 86–87, 122–123, 126–129, 133–135
- PepsiCo 207
- Phoenix, univerzita 115
- Pigou, Arthur 178, 189
- podmíněné hotovostní převody (CCT) 210–211
- viz také* hotovostní převody
- podmíněnost 210–211, 259–260
- a podpora 215–219, 247–249
 - a základní příjem 255–257
- podnikové benefity 30–31
- podpora podmíněná prací 215–219, 247–249
- podpora volného času 267–270
- Polanyi, Karl 244, 251
- politická angažovanost / neangažovanost 49, 221
- politika strachu 59
- poměr závislosti ve vyšším věku 128
- Portugal 88, 94
- postrkování 209, 232–233, 246, 249, 255, 264
- pozitivní myšlení 44, 136
- požitek 212
- práce 175, 177–179, 239–240
- bezpečnost práce 28
 - a identita 236–237
 - a námezdní práce 32–33
 - právo na práci 218, 243, 245–246
- práce na dálku 68
- práce na volné noze *viz* dočasné zaměstnání

- práce pro práci 183–184,
 264–265
 práce pro reprodukci 188–192
 práce z domova 67, 89
 pracoviště 176, 185, 196, 197
 disciplína 205–208
 terciární 176–177
 pracovní agentury 60
 pracovní družstva 251–253
 pracovní jistota 28–29, 57
 pracovní místa ve finančním
 sektoru 70
 Prato (Itálie) 19–20
 práva 33–34, 145–147, 218,
 242–243, 245–246, 252
viz také druhořadí občané /
 občané druhé kategorie
 právní úkony 84
 právní znalosti 189
precariato 27
 prekariát (definice) 22, 23–28
 prekarizace 37–40
 produktivita, a stáří 134
 profese
 rozklad 68–71
 sdružení 251–253
 svoboda 242–245
 zastarávání 187
 profitechníci 24, 35, 244
 proletariát 23–24
 propouštění zaměstnanců
 58–59
 prostor, veřejný 254, 265–267
 protekcionismus 52, 90
 půjčky 76
 původ prekariátu 15–21
 Rakousko 225
 Randstad 83
 rasismus 151, 155, 173, 224
 recese *viz* velká recese
 regulace 46, 51, 68–70, 133, 254
Reimagining Socialism (Ehren-
 reichová/Fletcher) 253
 rekomodifikace 72–73
 rentiérské ekonomiky 52, 262
 Robin Hood gang 18
Rodiče-motivátoři (Spojené krá-
 lovství) 210
 rodina 51, 76, 100, 107, 191
 Romové 150, 223–224
 Rossington, John 154
 Rothman, David 138
 rovnováha mezi prací a životem
 179
 rozklad zaměstnatelnosti 43
 rozvojové země 30–31, 72, 100,
 107, 161–166
 Russell, Bertrand 213, 239
 Russell, Lucie 105
 Rusko 138, 176
 Řecko 88, 94, 177–178, 268
 salariát 24–25, 33–34, 37–38,
 58–59
 samoobslužné mechanismy 189
 samoprodukce 30
 samoregulace 46, 68
 Santelli, Rick 226
 Sarkozy, Nicolas 112, 150, 224
 Sarrazin, Thilo 155
 sdružení, profesní 249–251

sebevědomí 45
 sebevražda spojená s prací 29,
 54, 96, 161
 sebevykořisťování 42, 186
 sebezaměstnávání 36, 108, 130
*Sex, Drugs and Chocolate: The
 Science of Pleasure* (Martin)
 213
 sexismus, obrácený 186
 sexuální služby 104
 sezónní migranti 152–154
Shop Class as Soulcraft (Craw-
 ford) 113
 Schachar, Ayelet 263
 Schneider, Friedrich 94
 Schwarzenegger, Arnold 115
 Skirbekk, Vegard 134
 sledování / dohled 200–205,
 230, 249
 viz také sousveillance
 služby 67, 104
 stínová ekonomika 93–95, 142
 Smarsh 208
Smile or Die (Ehrenreich) 43–44
 Smith, Adam 115, 178
 smlouvy na nula hodin 64
 sociální mobilita 47, 95–96, 259
 sociální paměť 31, 47, 195
 sociální pojištění 45–46, 159
 sociální práva 33–34
 sociální příjem 29–30, 71–77,
 85, 107
 sociální sítě 206
 viz také Facebook
 sociální systémy 76
 sociální továrna 67, 179, 200
 sociální třída 22–26, 109
 soukromé výnosy 30
 soukromí, narušení 201–204,
 249
 sousveillance 202, 203
 Speenhamland system 91, 215
 Spojené království (UK) 157–158
 deindustrializace 67
 disciplína na pracovišti 208
 dočasné zaměstnání 34–35,
 62, 63
 a dotace 91–92
 intenzifikace námezdní
 práce 182
 finanční otřes (2008-9) 83–
 85, 115
 firma loajalita 119–120
 Channel 4, program o call
 centrech 36
 kriminalizace 138
 Legal Services Act (2007)
 (Tesco Law) 70–71
 migranti / přistěhovalci
 141–142, 148, 153, 159–161,
 173, 219
 mladí lidé 105–106, 121–122
 neofašismus 225
 paternalismus 210
 penze 74, 126–127
 podmíněnost 215–219,
 247–249
 a regulace profesních or-
 gánů 69
 a sociální mobilita 95–96
 stínová ekonomika 94
 systém podpory 257

- jako terapeutický stát 213–214
- veřejný prostor 266
- a veřejný sektor 88
- volný čas 195–196
- a vzdělání 110, 113, 115
- zdravotně postižení 253
- ženy 102, 241
- Spojené státy
 - daně 268
 - dobrovolnická práce 243
 - dočasné zaměstnání 62, 63
 - dotace 92, 93
 - etnické menšiny 136
 - finanční otřes (2008-9) 83–85
 - kriminalizace 138
 - migranti / přistěhovalci 140–142, 144–145, 150–151, 158, 173–174
 - mladí lidé 121, 123
 - mzdy a benefity 73
 - neofašismus 226–227, 228–229
 - péče o děti 190
 - penze 72–73, 87–88, 127
 - regulace profesních orgánů 69
 - sociální mobilita 95–96
 - staří lidé 130–131, 133–134
 - veřejný sektor 87–88
 - vzdělání 112–113, 114–115, 117–118, 204–205
 - ženy 102–104
- spokojení / nešťastníci 98–99, 132–133
- společenské ocenění 45
- staří lidé 98–99, 125–135, 139
- státní příspěvky 30, 31
- status 25 – 26, 44–45, 59, 146
- statusová frustrace 28, 45, 104, 110, 123, 124, 139, 174, 187, 238
- statusový rozpor 28
- stážisté 36–37, 64–65, 120–122
- stres 41, 191, 212, 213–214
- Summers, Larry 222
- Sun Microsystems 112
- Sunstein, Cass 208–209
- Suzuki, Kensuke 228
- svoboda 231, 249–253, 255
- svoboda sdružování 249–253
- symboly 18
- syndrom kolektivní poruchy pozornosti 192
- syndrom potulné ženy (bag lady syndrome) 103–104
- systém front 159–161
- Šen-čen (Čína) 200, 207
 - viz také* Foxconn
- školení / průprava 184–188
- Španělsko
 - BBVA 85
 - dočasné zaměstnání 63
 - migranti / přistěhovalci 146, 158
 - penze 126
 - stínová ekonomika 94–95
 - a veřejný sektor 92
- šťěstí 212–213, 241–242
- Štouch (Sunstein/Thaler) 209

- Švédsko 111, 169, 204, 224–225
- Tea Party (hnutí) 226–227
- technologie
 internet 267, 268
 a mozek 40
 sledování / dohled 200–205
- teorie sněhové koule 125
- terapeutický stát 213–214, 230
- terapie proti stresům 190–191
- terciarizace 67
- terciární čas 177, 180–181
- terciární dovednost 184–188
- terciární pracoviště 179–180
- Tesco Law (Spojené království)
 70–71
- Thajsko, migranti 162
- Thaler, Richard 209
- Thompson, E. P. 175
- tmářství 114
- Tobinova daně 262
- Tomkins, Richard 113
- Trumka, Richard 124
- trávení volného času 195
- triangulace 61
- trojúhelníkové fúze 56
- třída, sociální 23–26, 109
- Twitter 192
- účast ve volbách 220, 221,
 268–269
- učňovství / učednictví 29, 46,
 100, 116–117, 184
- Ukrajina 228
- uniformy k odlišení zaměstna-
 neckého statusu 59–60
- University of the People 111–112
- univerzalismus 232–233, 234–
 235, 241, 267
- Univerzita ve Phoenixu 115
- uprchlíci 144, 149
- uptitling 38–39
- utilitarismus 138, 200, 212, 230
- úzkost 42–48, 231, 265
- vedlejší zaměstnání 181–182
- velká recese / ekonomická krize
 20, 83–85, 103–104
 a migranti 157–158
 a mladí lidé 123–124
 a peníze 127–128
 a staří lidé 130–131
 a vzdělání 115
- veřejný sektor 85–90
- vězni 171, 220
- Vietnam 53, 170
- volný čas 32–33, 193–197
- výrobně-exportní zóny 162
- vzdělání 28, 109–116, 204–205,
 237–239
- vzory pro mladé lidi 105–106
- vztahy založené na důvěře 25–
 26, 45
- Wacquant, Loïc 138, 199
- Wall Street Journal* 64, 242
- Walmart 60, 164
- Weber, Max 23
- Wen Ťia-pao 161
- Whitehead, Alfred North 238
- Williams, Rob 103

zdraví 86, 113–114, 182, 190
zdravotně postižení 136–137,
139, 253
zločinnost 196
zlost 42–48, 350
znalosti / vědomosti 58, 178,
189–190, 254
Zprávy odnikud (Morris) 240
zprostředkovatelé práce 60–61,
83, 168, 169–170, 249, 250
zvládání rizik 264

žadatelé o azyl 143–145, 149,
223, 235
žadatelé o podporu 219
ženy 99–107
CCT (programy podmíně-
ného hotovostního převodu)
210–211
komodifikace námezdní
práce 241
a migrace 143
několikanásobný pracovní
úvazek 181–182
a pečovatelská činnost 190
obrácený sexismus 186
živitelé 72, 99, 102–103, 105
živnostníci, závislí / nezávislí
36
žluté odbory 60

Guy Standing

Prekariát. Nová nebezpečná třída

Z anglického originálu *The Precariat. The New Dangerous Class*
vydaného nakladatelstvím Bloomsbury Academic v Londýně roku 2011
přeložil Antonín Handl a Petr Janus
Odborný redaktor Ondřej Lánský
Odpovědný redaktor Petr Janus
Grafická úprava OFICINA
Sazba JT
Vydalo nakladatelství RUBATO v Praze roku 2018
Vytiskla TISKÁRNA PROTISK, s. r. o., České Budějovice
Vydání první
ISBN 978-80-87705-64-3

RUBATO
Sarajevská 8, 120 00 Praha 2
www.rubato.cz
studio@rubato.cz